

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 26 września 2023 r.,
wniosku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 4 sierpnia 2023 r., sygn. akt III K 74/23,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2023 r., sygn. akt III K 74/23, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi, w trybie art. 37 k.p.k., sprawy M. C., oskarżonego o popełnienie przestępstw z art. 212 § 1 i 2 k.k., z art. 135 § 2 k.k., z art. 226 § 3 k.k. oraz art. 226 § 3 k.k. w zw. z art. 135 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W uzasadnieniu wystąpienia wskazano, że oskarżony wykonuje zawód adwokata, prowadząc kancelarię adwokacką na terenie T., a więc w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. Ponadto, przed rozpoczęciem praktyki adwokackiej był przez lata prokuratorem Prokuratury Rejonowej w T.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny i dlatego nie został uwzględniony. Wskazać należy, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Taka sytuacja nie zaistniała jednak w niniejszej sprawie. Nie można uznać, że jest nią już sam fakt, że oskarżonym w procesie karnym jest osoba znana sędziom sądu właściwego do rozpoznania sprawy wyłącznie z racji kontaktów o charakterze zawodowym. W tej kwestii Sąd Najwyższy podziela pogląd wyrażany w literaturze i orzecznictwie, że gdy uczestnikami postępowania są osoby wykonujące zawód prokuratora, adwokata, radcy prawnego czy komornika, samo zaistnienie takiej sytuacji nie uzasadnia przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Konieczne jest bowiem jeszcze wykazanie, że *in concreto* z uwagi na istniejące relacje i intensywność kontaktów na gruncie zawodowym lub towarzyskim z sędziami sądu właściwego zachodzi uzasadniona obawa co do ich bezstronności (por. D. Świecki (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, pod red. D. Świeckiego, LEX/el. 2023, komentarz do art. 37, teza 5 i powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego). Okoliczności świadczących o tym, że relacje sędziów orzekających w sądzie właściwym miejscowo do rozpoznania sprawy z oskarżonym będącym w przeszłości prokuratorem Prokuratury Rejonowej w T., a obecnie prowadzącym w tym mieście praktykę adwokacką, wykraczają poza to, co w kontaktach zawodowych jest konieczne, w uzasadnieniu inicjatywy zastosowania instytucji z art. 37 k.p.k., nie wskazano.

Co zaś się tyczy dalszej argumentacji zawartej w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego, a to ogólnego stwierdzenia, że „przez lata z oskarżonym wielu pracowników połączyły także relacje natury prywatnej”, to również i ona nie uzasadnia sięgnięcia przez Sąd Najwyższy po rozwiązanie z art. 37 k.p.k. Kwestia ta może być rozpatrywana jako okoliczność uzasadniająca wyłączenie w trybie art. 41 k.p.k. sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy. Ma charakter

indywidualny, dotyczący konkretnego sędziego i jako taka nie może powodować zmiany właściwości sądu w trybie art. 37 k.p.k., nawet jeżeli miałaby skutkować wyłączeniem z tego samego powodu wszystkich sędziów sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

DZ

[ms]